

İsrail'in Gözünden Katar ve Körfez

01 - 07 Şubat 2022

ANADOLU YAKIN DOĞU ARAŞTIRMALARI MERKEZİ
مركز الأناضول لدراسات الشرق الأدنى
ANADOLU CENTER FOR NEAR EAST STUDIES

İsrail'in Gözünden Katar ve Körfez

01 - 07 Şubat 2022

Tüm telif hakları AYAM'a aittir © 2022

www.ayam.com.tr

ayam@ayam.com.tr

+ 90 212 487 00 01

+ 90 549 601 40 44

Bahçeşehir 1. Kısım
Albatros Sk.
Villa No:2
34488
Başakşehir/İstanbul

AyamMerkezi_TR

Önemli Gelişmeler

İsrail'in Gözünden
Katar ve Körfez

01 - 07 Şubat 2022

● 2 Şubat 2022: Gantz'dan Bahreyn'e Ziyaret

İsrail Savunma Bakanı Benny Gantz, Bahreyn'e sürpriz bir ziyaret gerçekleştirdi. Ziyaret kapsamında Gantz, ABD Merkez Komutanlığının Bahreyn'deki 5. Filo Üssüne gitti. Görüşme sonrası yaptığı açıklamada Gantz, "İbrahim Anlaşmaları sonrasında İsrail Savunma Kuvvetleri (IDF) ile Beşinci Filo arasındaki iş birliği güçleniyor. Bu, özellikle denizcilik alanında ve genel olarak Körfez bölgesinde artan zorluklar karşısında birinci sınıf bir stratejik güvenlik ihtiyacıdır." ifadelerini kullandı. Ziyaret esnasında ayrıca İsrail ile Bahreyn arasında savunma alanında bir mutabakat muhtırası imzalandı. Muhtıranın istihbarat, askeri eğitim ve iş birliğini kapsadığı belirtildi.

● 6 Şubat 2022: Aramco 50 Milyar Dolarlık Hisse Satacak İddiası

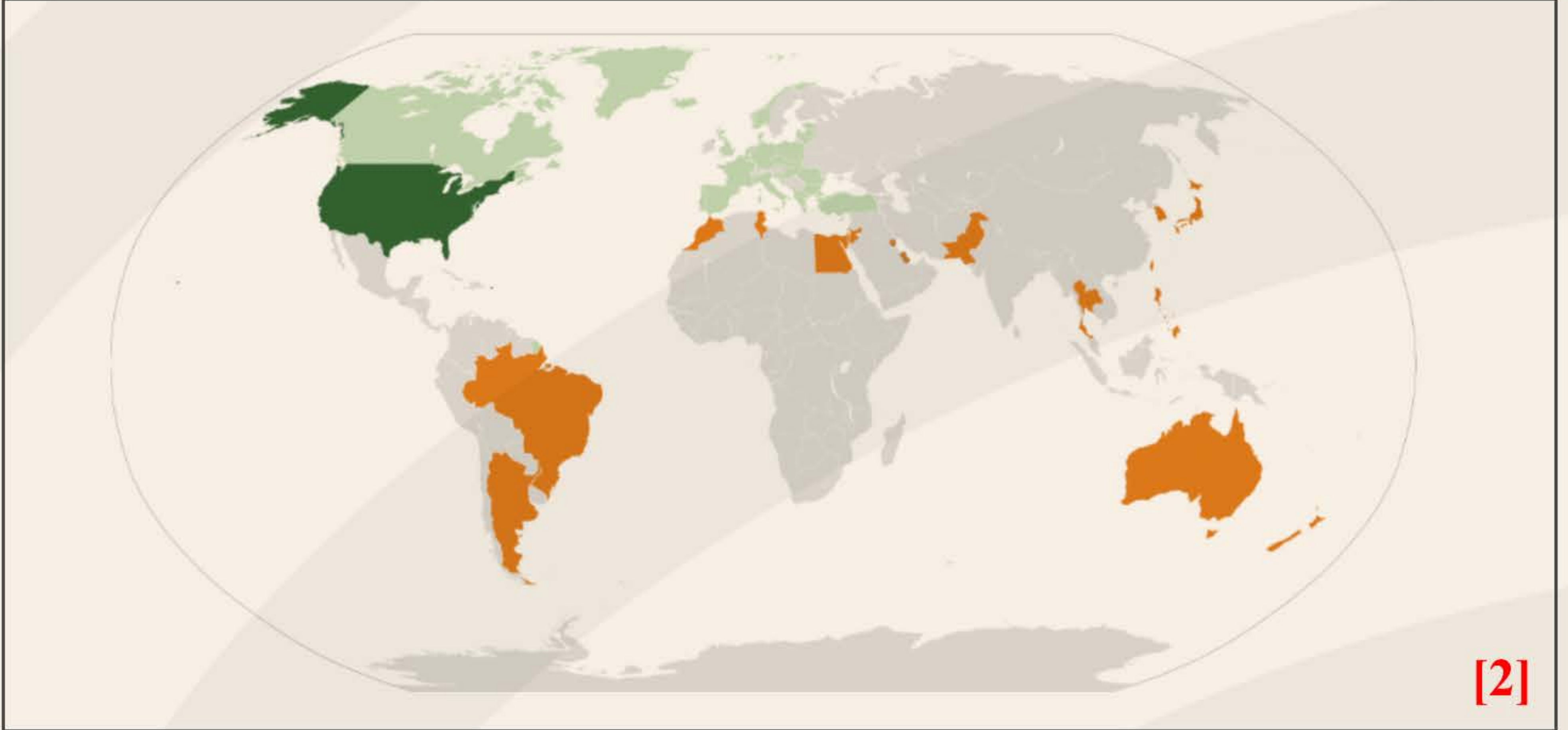
Globes gazetesinde yayımlanan haberde Suudi Arabistan'a ait Aramco şirketinin tüm hisselerinin yüzde 2,5'ine tekabül eden 50 milyar dolar değerinde bir hisse satışı gerçekleştirmeyi planladığı iddia edildi. Bu satış, Muhammed bin Selman'ın petrol dışı sektörlerde yatırım yapma planının bir parçası olarak nitelendirilirken satıştan elde edilen gelirle petrol dışı sektörlerde yatırım yapmayı planlandığı ileri sürüldü.

İsrail Basını ve Araştırma Merkezlerinde Katar ve Körfez Hakkında Çıkan Haber ve Yayınlar

“İdeal Değil Ama Oldukça Kazançlı: Biden, Katar’ı
Önemli Müttefik Seviyesine Yükseltti.” başlıklı yazıda
aşağıdaki hususlara değiniliyor [1]

- Yazıda ABD Başkanı Joe Biden’ın, Katar Emiri ile yaptığı görüşme sonrası Katar’ı NATO dışı önemli müttefik ilan etmesi irdeleniyor. Bu gelişmenin ABD’nin dış politikasında ciddi değişikliklere sebep olmayacağı belirtiliyor.

[2]

- Biden ile Katar Emiri arasındaki olumlu iletişime dikkat çekilen yazıda Şeyh Temim bin Hamad Al-Sani’nin Biden’ı Beyaz Saray’da ziyaret eden ilk Körfez ülkesi lideri olması vurgulanıyor.
- Katar ile diğer Körfez ülkeleri arasındaki rekabete değinilen yazıda, Katar dışındaki ülkelerin liderlerinin Biden-Temim arasındaki bu yakınlıktan haklı bir biçimde rahatsız olduğu ifade ediliyor.

- Yazıda Katar'ın Müslüman Kardeşler ideolojisiyle yakınlığına değinilerek Katar'ın bölge için yıkıcı bir güç olduğu ancak siyasi, ekonomik ve diplomatik ihtiyaçlar nedeniyle ABD'nin Katar'a bir anlamda muhtaç olduğu dile getiriliyor.
- ABD'nin Katar'la yakınlaşması aşağıdaki sebeplere dayandırılıyor:
 - ABD, Rusya-Ukrayna krizine ve Doğu Asya'ya odaklanıyor.
 - Afganistan'daki süreçte Katar ile iş birliği genişledi.
 - Katar'ın Boeing firmasından 34 milyar dolarlık yolcu ve kargo uçağı siparişi pandemi döneminde ABD ekonomisine önemli bir katkı sağlayabilir.
 - Ayrıca dünyanın en büyük LNG üreticilerinden olan Rusya'ya önemli bir alternatif olabilir.

“Biden’in Yeni Arkadaşı” başlıklı yazıda aşağıdaki konulara temas ediliyor: [3]

- Yazıda Biden-Temim görüşmesi üç eksenle değerlendiriliyor:
 - ABD’nin Rus gazına alternatif oluşturarak Avrupalı müttefiklerini Rusya’ya bağımlılıktan kurtarma amacı
 - ABD ile Katar’ın Afganistan’da yürüttüğü stratejik iş birliği
 - Katar’ın ABD – İran iletişimi açısından alternatif bir kanal olarak görülmesi
- ABD’nin İran’la nükleer görüşmeleri sürdürmesinin İsrail’i rahatsız ettiği, ancak ABD’nin hâlihazırda Rusya-Ukrayna krizi gibi daha büyük dertlerle uğraştığı ifade ediliyor.
- Katar Emiri ile ABD Başkanı arasındaki görüşmenin İran’la alakalı bazı meseleleri de kapsayabileceği iddia edilen yazıda, Beyaz Saray ziyareti öncesinde Katar Dışişleri Bakanı’nın Tahran’da üst düzey yetkililerle bir araya geldiği ifade ediliyor.
- Bu noktada Katar-Hamas irtibatına değinilerek ABD-Katar yakınlaşmasının İsrail’i ilgilendiren tarafları olduğu belirtiliyor.

“Herzog’un Ziyareti Esnasında BAE’ye Yapılan Saldırılar Sadece Bir Örnek: Artık Mesajlar Böyle İletiliyor.” başlıklı yazıda aşağıdaki hususlara temas ediliyor: [4]

- İsrail Cumhurbaşkanı Isaac Herzog’un BAE ziyareti esnasında Husilerin BAE’ye bir saldırı gerçekleştirdiği açıklanmıştı.
- Husilerin bu saldırılarının aşağıdaki mesajları taşıyabileceği iddia ediliyor:
 - BAE, İran’la yakınlaşması neticesinde 2019 yılından bu yana Yemen’deki çatışmalara aktif olarak katılmıyordu. Ancak son dönemde Husilere karşı aktif mücadelede olan grupları açıkça destekliyor. Saldırıları buna bir cevap niteliği taşımaktadır.
 - İsrail’in Suudilere ve destekçilerine silah tedarik ettiği iddiaları var. Saldırıların Herzog’un ziyaretiyle eş zamanlı olması bu manada İsrail’e bir mesaj niteliği taşıyor olabilir.
 - Benzer şekilde İsrail’in Suriye’deki saldırıları Husilerin bu saldırılarına bir yanıt olarak ele alınabilir.
 - Bu saldırıların taşıdığı bir diğer önemli mesaj ise artık İsrail’in Husilerin saldırı menziline olduğu.
- Husilerin bu saldırılarının Körfez ülkeleriyle İsrail arasındaki güvenlik iş birliğini artırabileceği, BAE ve Bahreyn’in İsrail’in füze ve drone savunma sistemlerine ihtiyaç duyduğu ifade ediliyor. Körfez ülkelerinin bu ihtiyacı İsrail açısından bu ülkelerle bağları güçlendirmek için önemli bir fırsat olarak nitelendiriliyor.

“BAE Yemen’de Ne Arıyor ve Neden Dikkatli Olmalıyız?” başlıklı yazıda aşağıdaki hususlar dile getiriliyor: [5]

- Yemen’e Suudi Arabistan ve BAE’nin katılımı kronolojik olarak ele alınıyor:
 - Suudi Arabistan, Husilerin İran’ın Arap Yarımadasına açılan kapısı olmasının önüne geçmek için batı destekli bir koalisyon kurdu.
 - BAE de bu koalisyona 2015 yılında dahil oldu ve Yemen’deki gerçekliği şekillendirmeye çalıştı.
 - Suudi Arabistan Birleşik Yemen fikrini savunurken BAE, güneydeki ayrılıkçı hareketi ve Güney Geçiş Konseyini destekledi.
 - 2019 yılı BAE-İran arasında gelişen diyalog ve BAE’nin Yemen’den güçlerini çekmesine sahne oldu. Bunun neticesinde BAE’nin Yemen’deki etkisi dolaylı hale geldi.
 - Son dönemde BAE destekli gruplar Husilere karşı Şabva ve Marib’te önemli kazanımlar elde ettiler.
- BAE’nin Yemen’e müdahalesinin nedenleri olarak şunlar zikrediliyor:
 - Suudi Arabistan ile ittifak halinde kalarak pragmatik eksenini güçlendirme,
 - Babülmendep Boğazı ve Afrika Boynuzunda var olma isteği.
- İbrahim Anlaşmaları’nın BAE için stratejik bir öneme sahip olduğu vurgulanmasına rağmen yine de BAE’nin bu anlaşmaya bağlılığının ulusal çıkarlara ve jeopolitik koşullara bağlı olduğu ifade ediliyor.

- Yazıda bu durum şu şekilde aktarılıyor: “BAE’nin Yemen’e katılımı İsrail’in dikkatini çekmeyen bir konu olarak ele alındı ancak bu doğru bir yaklaşım değil. BAE’nin dayanıklılığı müttefik seçimlerine yansıyor. Ancak BAE’nin –müttefik seçimi konusunda- sahip olduğu bu özgürlük olası bir gerilimle zayıflayabilir ve bu durum BAE’yi İsrail ile bölgedeki diğer ülkeler arasında bir seçim yapmaya itebilir.”
- Herzog’un BAE ziyareti esnasında yapılan saldırılar, Yemen tehdidinin İsrail’i ya da nakliye yollarını kapsayacak biçimde genişleyebileceğinin bir işareti olarak ele alınıyor. Husilerin askeri kabiliyetlerini geliştirmeye devam etmeleri durumunda geniş çaplı bir Körfez-Yemen savaşına yol açabilecekleri ifade ediliyor.

“Bahreyn ile Yapılan Anlaşma Gösteriyor ki Orta Doğu Gözlerimizin Önünde Baş Döndürücü Bir Hızla Değişiyor.” başlıklı yazıda aşağıdaki hususlara temas ediliyor **[6]**

- Körfez ülkeleri ile İsrail arasındaki gizli iş birliklerinin İbrahim Anlaşmalarıyla artık resmi bir hal alarak gün yüzüne çıktığı ifade ediliyor.
- İsrail'in bölgenin yeni dinamiklerinden istifade ederek Körfez ülkeleriyle güvenlik noktasındaki iş birliklerini geliştirdiği belirtiliyor. İsrail'e bu fırsatı sunan gelişmeler olarak şu noktalara değiniliyor:
 - İbrahim Anlaşmaları ile birlikte Körfez-İsrail iş birliğinin resmi bir mahiyet kazanması,
 - ABD'nin bölgeye müdahalesini azaltmaya dönük dış politikasının doğurduğu bölgesel güç boşluğu,
 - Bölge ülkeleri açısından İran'ın ortak tehdit olarak algılanması.
- Bahreyn ile İsrail arasında imzalanan savunma alanındaki mutabakat muhtırası, önemli bir merhale olarak lanse ediliyor. Zira yazıda Bahreyn'le imzalanan muhtıradan, diğer ülkelere genişleyerek devam edecek bir sürecin ilk adımı olarak bahsediliyor.

Referanslar:

1. <https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001400800>
2. (Afghanistan, Argentina, Australia, Bahrain, Brazil, Egypt, Israel, Japan, Jordan, Korea, Kuwait, Morocco, New Zealand, Pakistan, the Philippines, Thailand, and Tunisia) Örneğe benzer bu ülkeleri içeren bir harita.
3. <https://www.israelhayom.co.il/magazine/hashavua/article/7670454>
4. <https://www.haaretz.co.il/news/politics/.premium.HIGHLIGHT-1.10590352>
5. <https://www.haaretz.co.il/blogs/mitvim/BLOG-1.10584983>
6. <https://www.maariv.co.il/journalists/Article-895776>

ANADOLU YAKIN DOĞU ARAŞTIRMALARI MERKEZİ
مركز الأناضول لدراسات الشرق الأدنى
ANADOLU CENTER FOR NEAR EAST STUDIES

www.ayam.com.tr

ayam@ayam.com.tr

+ 90 212 487 00 01

Bahçeşehir 1. Kısım Albatros Sk.
Villa No:2 34488 Başakşehir/İstanbul